

Dosarul nr. 3-192/19
2-19141551-02-3-03092019-1

H o t ă r ă r e **În numele Legii**

23 decembrie 2019
Chișinău

mun.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul:

Anatolie Minciuna

Judecători:

Victoria Sîrbu și Viorica Mihaila

Grefieri:

Mihaela Pîrvu

Examinând în ședință de judecată publică, în procedura contenciosului administrativ, cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alina Ursu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea pct.3 al hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019, obligarea Consiliului Superior al Magistraturii de a emite un act administrativ favorabil în privința avocatei Alina Ursu cu privire la remiterea dosarului personal la Institutul Național de Justiție,

c o n s t a t ă :

La data de 30 august 2019, Alina Ursu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019, obligarea Consiliului Superior al Magistraturii de a emite un act administrativ favorabil în privința avocatei Alina Ursu cu privire la remiterea dosarului personal la Institutul Național de Justiție.

În motivarea acțiunii a menționat că a depus cererea (dosarul complet) pentru inițierea procedurii de accedere în funcția de judecător. Prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 18 din 30 iulie 2019, cererea a fost respinsă, cu motivarea că nu întrunește condițiile prevăzute de art. 6 alin. (2) din Legea Republicii Moldova nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Susține că, la data de 31 iulie 2019 s-a adresat către CSM cu o cerere prin intermediul căreia a solicitat corectarea erorii admise la calcularea vechimii în muncă, admiterea cererii de candidare la funcția de judecător și remiterea materialelor la Institutul Național al Justiției.

Afirmă că, în consecință, prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.19 din 6 august 2019, a fost respinsă și cererea sus-menționată, din aceleași considerente (menționează ca nici hotărârea din 30 iulie 2019 și nici cea din 06 august 2019 nu i-a fost comunicată în ordinea stabilită de art. 97 alin. (2) Codul administrativ).

Reiterează că, în susținerea prezentei cereri de chemare în judecată privind obligarea emiterii actului administrativ favorabil vine cu următoarele argumente de fapt.

Consideră că în cadrul examinării cererii sale de candidare la funcția de judecător a fost greșit calculată vechimea în muncă. La cerere a anexat, conform cerințelor, copia autenticată a carnetului de muncă care conține mențiuni despre stagiul profesional și anume: octombrie 2013 - mai 2015, perioada efectuării stagiaturii în cadrul Uniunii Avocaților, BAA „AVOGRUP”, în calitate de avocat-stagiar, mai 2015 – prezent, avocat în cadrul Uniunii Avocaților, BAA „AVOGRUP”. Astfel, susține că vechimea sa în muncă în perioada cuprinsă între octombrie 2013 și până la data de 22 iulie 2019 (data depunerii cererii pentru candidarea la funcția de judecător), constituie în total 5 ani și 9 luni.

Invocă că potrivit Statutului profesiei de avocat nr. 302 din 08.04.2011, publicat la 08.04.2011 în Monitorul Oficial nr. 54-57, care în cadrul art. 56 alin. (7), perioada exercitării profesiei de avocat și a stagiului profesional se include în vechimea în muncă.

Notează că, totodată conform prevederilor art. 15 din Legea Republicii Moldova cu privire la avocatură, avocat stagiar poate fi cetățeanul Republicii Moldova, licențiat în drept, în privința căruia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei și care are o reputație ireproșabilă, care a promovat examenul de admitere la stagiul și care a încheiat cu unul dintre avocați contract de efectuare a stagiului profesional. Avocatul stagiar activează sub supravegherea avocatului îndrumător. Avocatului stagiar i se permite să acorde, contra plată, asistență juridică clientului în cadrul judecătoriilor, curților de apel și autorităților publice. Remunerarea avocatului stagiar se efectuează în condițiile art.63. Avocatul stagiar poartă răspundere personală pentru calitatea asistenței juridice acordate și răspunde disciplinar în modul prevăzut la capitolul IX. Avocatul stagiar se supune regimului fiscal aplicabil avocaților. Avocatul stagiar este obligat: a) să achite taxa pentru efectuarea stagiului profesional; b) să urmeze cursuri de formare inițială. Durata cursurilor de formare inițială nu poate fi mai mică decât 80 de ore în decursul stagiului profesional; c) să acorde asistență

juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în modul prevăzut la art.60 alin.(1) și validat de avocatul îndrumător; d) să țină dosarele de asistență juridică; e) să păstreze secretul profesional.

Menționează că în momentul inițierii pregătirii dosarului pentru candidarea la funcția de judecător a consultat informația publicată pe site-ul oficial al Institutului Național de Justiție (www.inj.md) care la secțiunea Admitere 2019 furnizează următoarea informație: ”în vechimea în muncă se include doar perioada de muncă de după obținerea titlului de licențiat în drept”. La fel, persoanele care solicită admiterea la Institut pentru a candida la funcția de judecător trebuie – să aibă o vechime în muncă de cel puțin 2 ani în profesii de specialitate juridică: procuror, avocat, avocat parlamentar, notar, executor judecătoresc, ofițer de urmărire penală, consilier de probațiune, personalul de specialitate juridică din cadrul birourilor de avocați, avocat stagiar, notar stagiar, personalul de specialitate juridică din cadrul birourilor notariale, formator titular, sau cumulard în domeniul dreptului în cadrul Institutului Național al Justiției, cadrul didactic titular în domeniul dreptului, personalul de specialitate juridică din cadrul Institutului Național al Justiției, Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, Curții Constituționale, Ministerului Justiției, instanțelor judecătorești și procuraturii, angajații direcțiilor/secțiilor juridice sau similarii acestora din cadrul altor autorități publice.

Susține că interpretând informația publicată pe site-ul oficial al INJ, rezultă că perioada de stagiatură în avocatură se include în vechimea în muncă, ceea ce confirmă prevederile Statutului profesiei de avocat. Mai mult ca atât, având în vedere că avocatul-stagiar se bazează pe aceleași principii de care se călăuzește avocatul, poartă răspundere disciplinară pentru acțiunile prin care a încălcat prevederii Legii cu privire la avocatură, normele Codului al avocatului, normele Statutului și prevederilor altor acte normative ce reglementează activitatea avocaturii, poartă răspundere personală pentru calitatea asistenței acordate și răspunde disciplinar în modul stabilit de Statutul profesiei de avocat, este supus aceluiași regim fiscal aplicabil avocaților, este obligat să poarte robă în cadrul ședințelor de judecată, prezintă mandate în cauzele în care participă ca apărător, semnează contracte de asistență juridică cu clienții etc., consideră că perioada de stagiatură face parte din vechimea în muncă, iar în consecință, dispune de o vechime în muncă de 5 ani și 9 luni, inclusă în carnetul de muncă (în prezent), condiție de admitere a cererii pentru candidare la funcția de judecător care a fost întrunită.

Declară că, prin urmare, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 18 din 30 iulie 2019, reprezintă un act administrativ defavorabil, în temeiul prevederilor art. 11 alin. (1) lit. a) Codul administrativ, adică un act care respinge, în tot, acordarea avantajului solicitat.

În drept invocă că prin adoptarea hotărârii din 30 iulie 2019 de către CSM s-au încălcat prevederile art. 22 alin. (1) Codul administrativ și anume principiul cercetării din oficiu.

La acest moment menționează că CSM s-a abținut de a cerceta exhaustiv conținutul dosarului pe care l-a prezentat, de la consultarea Statutului profesiei de avocat, a Legii Republicii Moldova cu privire la avocatură care stabilesc cert că perioada stagiaturii se include în vechimea în muncă a unui avocat, îndrituiesc și obligă avocatul-stagiar în aceeași măsură ca și avocatul, mai mult, au omis faptul că un avocat-stagiar participă în ședințele de judecată și reprezintă interesele părților, încheie contracte de asistență juridică, eliberează și prezintă mandate, se supune aceleiași regim fiscal ca și un avocat etc.

Consideră că, astfel, CSM s-a bazat doar pe situația de drept, invocând prevederile art. 6 alin. (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, fără a cerceta situația de fapt, în pofida obligațiunilor ce-i revin prin lege. În acest caz, a fost adusă atingere grav unui alt principiu enunțat de Codul administrativ și anume a legalității.

Afirmă că, la fel, prin intermediul aceleiași hotărâri s-a încălcat principul enunțat la art. 23 Codul administrativ care consfințește egalitatea în drepturi.

Comunică că, o altă încălcare procedural admisă de către CSM la adoptarea hotărârii din 30 iulie 2019 este motivarea hotărârii. În pofida prevederilor art. 94 Codul administrativ, care instituie obligațiunea de audiere a participantului, i-a fost negat acest drept. Consideră că CSM era obligat de a o audia în legătură cu situația creată, mai ales la data de 31 iulie 2019, a depus o cerere de corectare a erorilor, iar soluția CSM a fost expusă printr-un citat de tip „copy/paste”, extras din hotărârea anterioară.

Solicită reclamantul Alina Ursu anularea hotărârii din 30 iulie 2019, obligarea Consiliului Superior al Magistraturii de a emite un act administrativ favorabil în privința avocatei Alina Ursu cu privire la remiterea dosarului personal la Institutul Național de Justiție.

La data de 27 noiembrie 2019, reclamanta Alina Ursu a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând anularea pct.3 al hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019 și obligarea Consiliului Superior al Magistraturii de a emite un act administrativ favorabil în privința avocatei Alina Ursu cu privire la remiterea dosarului personal la Institutul Național de Justiție.

În motivarea cererii de concretizare suplimentar a menționat că, în cadrul ședinței de judecată din 25 noiembrie 2019, a prezentat un set de înscrisuri (hotărâri ale Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor), care au fost anexate la materialele cauzei. Scopul prezentării acestor hotărâri a fost de a demonstra instanței de judecată cum a fost calculată vechimea în muncă a tuturor celor 14

candidați la funcția de judecător, creându-se o practică în vederea includerii și calculării perioadei de stagiatură în avocatură (și notariat) ca fiind parte a vechimii în muncă.

Afirmă că, referitor la mențiunea instanței despre anexarea hotărârilor care aparțin Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor, și nemijlocit ale Consiliului Superior al Magistraturii, art. 7 al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19.07.1996 stipulează: în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii funcționează: Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor; Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor; Colegiul disciplinar; Inspekția judiciară.

Notează că, totodată, potrivit art. 5 din Legea privind selecția, evaluarea, performanțelor și cariera judecătorilor, nr. 154 din 05.07.2012, Colegiul pentru Selecția și Cariera Judecătorilor are următoarea competență: examinează dosarele candidaților la funcția de judecător, actele prezentate de către candidați și cele referitoare la candidați; examinează dosarele și actele prezentate de către judecătorii care solicită promovarea la instanțe judecătorești superioare, numirea în funcția de președinte ori de vicepreședinte de instanță judecătorească, transferul la o instanță judecătorească de același nivel sau la o instanță judecătorească inferioară, cât și actele referitoare la judecătorii în cauză; organizează și desfășoară interviuri cu candidații la funcția de judecător, cu judecătorii care solicită promovarea la o instanță judecătorească superioară, cu cei care solicită numirea în funcția de președinte ori de vicepreședinte de instanță judecătorească, precum și cu cei care solicită transferul la o instanță judecătorească de același nivel sau la o instanță judecătorească inferioară; oferă punctaj candidaților la funcția de judecător potrivit criteriilor de selecție; oferă punctaj judecătorilor care solicită promovarea la o instanță judecătorească superioară, potrivit criteriilor de promovare corespunzătoare; oferă punctaj judecătorilor care solicită numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță judecătorească, conform criteriilor de numire în funcțiile respective; oferă punctaj judecătorilor care solicită transferul la o instanță judecătorească de același nivel sau la o instanță judecătorească inferioară, conform criteriilor de transfer corespunzătoare; adoptă hotărâri motivate privind acceptarea sau respingerea candidaților pentru ocuparea funcției de judecător, privind promovarea judecătorilor la o instanță judecătorească superioară, privind numirea judecătorilor în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță judecătorească și privind transferul judecătorilor la o instanță judecătorească de același nivel sau la o instanță judecătorească inferioară și le prezintă Consiliului Superior al Magistraturii spre examinare a doua zi după expirarea termenului de contestare a hotărârilor.

Invocă că, prin urmare, Colegiul pentru Selecția și Cariera judecătorilor este organul subordonat Consiliului Superior al Magistraturii, abilitat de a evalua gradul

de corespundere a unui candidat pentru accedere în funcție de judecător, oferă punctaj, conform criteriilor de selecție (inclusiv vechimea în muncă) și îndeplinește alte cerințe, menționate mai sus. Prin urmare, conform procedurii anterioare de evaluare a candidaților, anume CSC era organul abilitat de a adopta hotărârile prezentate.

În ședința de judecată reclamanta Alina Ursu a susținut cererea de chemare în judecată și cea de concretizare a pretențiilor, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Consiliului Superior al Magistraturii, Corlăteanu Diana în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată din considerentele expuse în referință.

În motivarea referinței a menționat că la data de 22 iulie 2019, Alina Ursu a depus la Consiliul Superior al Magistraturii cerere de inițiere a procedurii de accedere în funcția de judecător, cu anexare a dosarului complet.

Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019, cererea Alinei Ursu a fost respinsă, din motivul neîntâlnirii condițiilor prevăzute de art. 6 alin. (2) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Ulterior, la data de 31 iulie 2019, Alina Ursu s-a adresat Consiliului Superior al Magistraturii cu o cerere, prin care a solicitat corectarea erorii admise la calcularea vechimii în muncă, admiterea cererii de candidare la funcția de judecător și remiterea materialelor la Institutul Național al Justiției, iar prin Hotărârea Plenului CSM nr. 333/19 din 06 august 2019, cererea depusă de Alina Ursu a fost respinsă.

Susține că hotărârile menționate au fost expediate Alinei Ursu la adresa de e-mail: alinalozan@gmail.com (adresă electronică publicată în Baza de date a avocaților).

Nefiind de acord cu Hotărârile Plenului, la 3 septembrie 2019, Alina Ursu a contestat actele emise de Plenul CSM în instanța de contencios administrativ.

Cu referire la argumentele și temeiurile invocate de către reclamantă în susținerea cererii de chemare în judecată, Consiliul Superior al Magistraturii învederează următoarele:

Potrivit art. 6 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului Nr. 544 din 20 iulie 1995, la funcția de judecător poate candida persoana cu o reputație ireproșabilă, care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliul în țară și întrunește următoarele condiții: are capacitate de exercițiu; are diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului sau un alt act de studii în domeniul dreptului echivalent acestora, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor; a absolvit Institutul Național al Justiției sau are vechimea în muncă prevăzută la alin. (2); nu are antecedente penale; cunoaște limba de stat;

corespunde cerințelor de ordin medical pentru exercitarea funcției; a fost supusă testării cu utilizarea detectorului comportamentului simulat (poligrafului).

Alin. (2) al aceleași norme legale stabilește că, se consideră vechime în muncă, ce oferă persoanei dreptul de a candida la funcția de judecător, activitatea acesteia pe parcursul ultimilor 5 ani în calitate de judecător sau judecător asistent la Curtea Constituțională, judecător în instanțele internaționale, procuror, profesor de drept titular în instituțiile de învățământ superior acreditate, formator al INJ, în domeniul dreptului, avocat, asistent judiciar sau grefier.

În conformitate cu art. 6 alin. (3) din Legea sus-numită, persoanele care au vechimea în muncă prevăzută în alin. (2), cu excepția judecătorilor din instanțele internaționale și judecătorilor de la Curtea Constituțională, susțin un examen în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției, conform procedurii și condițiilor prevăzute de Legea nr. 152-XVI din 8 iunie 2006 privind Institutul Național al Justiției.

Concomitent, CSM menționează că, potrivit pct. 8 și 9 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă (aprobat prin Hotărârea Consiliului INJ nr. 1/1 din 31 ianuarie 2017): Temei pentru participarea la examenul pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror îl constituie hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare CSM) și, respectiv, hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare CSP) privind remiterea materialelor solicitanților la funcții de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă pentru susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției (hotărârea de admisibilitate); cererea pentru participare la examen de către persoanele interesate se depune la CSM și, respectiv, CSP; solicitanții urmează să depună cereri la Consiliul Superior al Magistraturii privind remiterea materialelor pentru susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției, până la data de 1 august a anului calendaristic și pot participa doar în sesiunea următoare a examenului în temeiul vechimii în muncă (februarie-aprilie a anului următor).

Invocă și faptul că, în conformitate cu prevederile art. VIII alin. (3) al Legii nr. 85, prin care au fost operate mai multe modificări și completări a unor acte legislative ce țin de sistemul justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 306/18 din 30 iulie 2019, a aprobat lista specialităților juridice care necesită o vechime de 7 ani (șapte) ani pentru candidații la funcția de judecător din cadrul secretariatelor CSM și al instanțelor judecătorești.

Prin urmare, dispozițiile normelor legale stabilesc exhaustiv specialitățile și vechimea în muncă ce oferă persoanei dreptul de a candida la funcția de judecător.

Reiterează că, astfel, legislatorul indicând cu exactitate specialitățile care oferă dreptul de a accede în funcția de magistrat, a stabilit expres că doar

persoanele care exercită profesia de avocat au dreptul de a candida la funcția de judecător, fără a indica și avocații-stagiari.

În aceeași ordine de idei, remarcă că, Legea cu privire la avocatură la art. 10 alin. (1), prevede că, profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după susținerea examenului de calificare.

Notează că, totodată, articolul 14 din Statutul profesiei de avocat indică, dreptul de a desfășura activitatea de avocat i se conferă, prin licență, doar persoanei care a susținut examenul de calificare, s-a încadrat într-o formă de exercitare a profesiei și a depus jurământul. Persoana care nu îndeplinește condițiile din punctul (1) al acestui articol nu are dreptul să fie înscrisă în Lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat. Prin urmare, una dintre principalele condiții pentru accederea în profesie, pe lângă faptul că persoana trebuie să aibă diplomă de licențiat în drept, este și susținerea cu succes de către persoană a examenului de calificare. Alin. (1) al art. 20 din Legea cu privire la avocatură statuează că „pentru a fi admis în profesie, avocatul stagiar susține examenul de calificare în fața Comisiei de licențiere a profesiei de avocat”.

Invocă că una din condițiile pentru susținerea examenului este efectuarea stagiului profesional. De fapt, efectuarea stagiului profesional este o etapă premergătoare și una din condițiile admiterii în profesie, chiar dacă acest moment nu este strict stipulat în lege. Avocatul stagiar este un potențial avocat, un avocat în perspectivă, care doar după susținerea examenului de calificare, poate solicita în temeiul hotărârii Comisiei de licențiere, eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, depunând o cerere la Ministerul Justiției. Licența pentru exercitarea profesiei de avocat fiind unicul act ce confirmă statutul avocatului. Astfel, doar după obținerea licenței, avocatul este în drept să desfășoare activitatea de avocat, după depunerea jurământului și înregistrarea unei forme de organizare a activității de avocat, în condițiile art. 32 din Legea cu privire la avocatură.

Declară că, necatînd la faptul că, avocatul stagiar se supune regimului fiscal aplicabil avocaților, stagiul profesional în avocatură nu poate fi asimilat cu vechimea în muncă rezultată din activitatea de avocat, inclusiv și pe acest criteriu, or, legea indică exhaustiv momentul începerii exercitării profesiei de avocat - doar după primirea licenței de avocat, depunerea jurământului și înregistrarea unei forme de organizare a activității de avocat, iar achitarea plăților fiscale și sociale reprezintă în sine onorarea obligațiilor civile.

Notează că, prin urmare, Plenul CSM conducându-se de raționamentele enunțate, în strictă conformitate cu actele normative relevate, prin Hotărârea nr. 312/18 din 30 iulie 2019, întemeiat a respins cererea Alinei Ursu, din motivul neîntineririi condițiilor prevăzute de art. 6 alin. (2) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Reiterând motivele invocate în hotărârea menționată supra, Plenul CSM a respins, ulterior, și cererea de corectare a erorii, or, în Hotărârea precedentă nu au fost comise careva erori.

Consideră neîntemeiat argumentul invocat de către reclamant în susținerea cererii de chemare în judecată, și anume încălcarea principiului cercetării din oficiu a stării de fapt. Or, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii doar după studierea actelor prezentate de către solicitant, conducându-se de prevederile legale, a constatat că nu este întrunită una din condițiile prevăzute de art. 6 alin. (2) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și respectiv, a considerat inoportună satisfacerea cererii depuse de reclamantă privind remiterea materialelor Institutului Național al Justiției pentru susținerea examenului în baza vechimii în muncă.

Invocă că respingerea, la moment, a cererii reclamantei privind remiterea Institutului Național al Justiției pentru susținerea examenului în baza vechimii în muncă, pe motivele invocate de către CSM, nu constituie în sine o limitare a exercitării drepturilor și a libertăților persoanei. De altfel, în cazul întrunirii condițiilor prevăzute art. 6 alin. (2) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, reclamantul va avea dreptul să se adreseze Consiliului Superior al Magistraturii cu o cerere de accedere în funcția de judecător, în condițiile legii.

Astfel, CSM consideră neîntemeiată pretenția reclamantei privind încălcarea unui drept legitim, în condițiile în care, la moment, legea nu acordă persoanei acest drept. Revendicarea încălcării unui drept prin activitatea administrativă este posibilă doar în cazul când acesta este real și nu unul presupus.

Audiind explicațiile părților, studiind materialele dosarului prin prisma pertinentei și admisibilității, în raport cu argumentele invocate în cererea de chemare în judecată și în referința depusă de partea pârâtă asupra acesteia, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, concluzionează că acțiunea este admisibilă, fiind neîntemeiată, din considerentele ce urmează a fi expuse.

În conformitate cu prevederile art.20 alin.(1) din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Aderent, articolul 189 alin.(1) din Codul administrativ, stabilește că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art.25 alin.(1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947 din 19.07.1996, hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană interesată, în termen de 15 zile de la data comunicării, iar potrivit prevederilor art.191 alin.(3) al noului Cod administrativ, adoptat prin Legea nr.116 din 19.07.2018, în vigoare din data de 01.04.2019, Curtea de apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Potrivit art.163 lit.c) din Codul administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Din analiza normelor de drept sus-indicate, Completul judiciar notează că, Alina Ursu, este subiect cu drept de sesizare a instanței de contencios administrativ, contestarea actului administrativ în pricină nu este condiționată de respectarea procedurii prealabile, iar actul în cauză nu este exceptat de la controlul judiciar al legalității, or, dreptul de contestare în instanța de contencios administrativ a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii este prevăzut direct în lege în beneficiul oricărei persoane interesate.

Astfel, în circumstanțele enunțate, prin prisma art.236 Cod Administrativ, instanța consideră drept admisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Alina Ursu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea pct.3 al hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019, obligarea Consiliului Superior al Magistraturii de a emite un act administrativ favorabil în privința avocatei Alina Ursu cu privire la remiterea dosarului personal la Institutul Național de Justiție.

În conformitate cu prevederile art.219 alin.(1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art.220 alin.(1) din Codul administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93, iar potrivit art.221 alin.(1) al aceluiași act normativ, autoritățile publice sînt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sînt obligate să prezinte

suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

În virtutea art.93 din Codul administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În cadrul judecării cauzei, din analiza probelor administrate în conformitate cu legea, s-a stabilit cu certitudine că Alina Ursu a depus cererea (dosarul complet) pentru inițierea procedurii de accesare în funcția de judecător.

Prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 18 din 30 iulie 2019, cererea a fost respinsă, cu motivarea că nu întrunește condițiile prevăzute art. 6 alin. (2) din Legea Republicii Moldova nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

La data de 31 iulie 2019 reclamanta s-a adresat către CSM cu o cerere prin intermediul căreia a solicitat corectarea erorii admise la calcularea vechimii în muncă, admiterea cererii de candidare la funcția de judecător și remiterea materialelor la Institutul Național al Justiției.

Prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.19 din 6 august 2019, a fost respinsă și cererea sus-menționată, din considerente că Alina Ursu nu întrunește condițiile prevăzute art. 6 alin. (2) din Legea Republicii Moldova nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

În conformitate cu prevederile art.6 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, la funcția de judecător poate candida persoana cu o reputație ireproșabilă, care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliul în țară și întrunește următoarele condiții: a) are capacitate de exercițiu; b) are diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului sau un alt act de studii în domeniul dreptului echivalent acestora, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor; c) a absolvit Institutul Național al Justiției sau are vechimea în muncă prevăzută la alin.(2); d) nu are antecedente penale; e) cunoaște limba de stat; f) corespunde cerințelor de ordin medical pentru exercitarea funcției; g) a fost supusă testării cu utilizarea detectorului comportamentului simulat (poligrafului).

Aderent alin.(2) al Legii enunțate prevede expres că se consideră vechime în muncă care oferă persoanei dreptul de a candida la funcția de judecător activitatea acesteia pe parcursul ultimilor 5 ani în calitate de judecător sau judecător-asistent al Curții Constituționale, judecător în instanțele internaționale, procuror, profesor de drept titular în instituțiile de învățămînt superior acreditate, formator al Institutului Național al Justiției în domeniul dreptului, avocat, asistent judiciar sau grefier.

În speță, Colegiul civil reține că în rezultatul examinării dosarului personal al reclamantei Alina Ursu s-a constatat că, aceasta activează în calitate de avocat de la 20 mai 2015 (f.d 38-39).

Totodată instanța de apel reține că în cererea de chemare în judecată reclamanta Alina Ursu consideră că, dispune de o vechime de muncă de 5 ani și 9 luni, invocând în acest sens Statutul profesiei de avocat nr. 302 din 29 ianuarie 2011, și anume art. 56 alin. (7) care prevede că „perioada exercitării profesiei de avocat și a stagiului profesional se include în vechimea în muncă”.

În această ordine de idei, Completul judiciar reține că, în conformitate cu prevederile art.10 alin.(1) al Legii cu privire la avocatură, profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după susținerea examenului de calificare.

Conform art.20 alin.(1) din Legea nominalizată, pentru a fi admis în profesie, avocatul stagiar susține examenul de calificare în fața Comisiei de licențiere a profesiei de avocat.

Aderent, art.14 din Statutul profesiei de avocat prevede expres că, dreptul de a desfășura activitatea de avocat i se conferă, prin licență, doar persoanei care a susținut examenul de calificare, s-a încadrat într-o formă de exercitare a profesiei și a depus jurământul. Persoana care nu îndeplinește condițiile din punctul (1) al acestui articol nu are dreptul să fie înscrisă în Lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat.

Instanța de apel reține că în conformitate cu normele de drept enunțate, pentru a fi admis în profesia de avocat, avocatul stagiar urmează să susțină examenul de calificare în fața Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, or în conformitate cu prevederile art.32 al Legii cu privire la avocatură, doar după obținerea licenței, avocatul este în drept să desfășoare activitatea de avocat, după depunerea jurământului și înregistrare a activității de avocat.

Corespunzător, în circumstanțele enunțate, Colegiul civil respinge ca neîntemeiate argumentele invocate precum că perioada exercitării profesiei de avocat urmează a fi asimilată cu vechimea în muncă rezultată din activitatea de avocat, din considerente că avocații stagieri poartă răspundere personală pentru calitatea asistenței acordate și răspunde disciplinar în modul stabilit de Statutul profesiei de avocat, este supus aceluiași regim fiscal aplicabil avocaților, este obligat să poarte robă în cadrul ședințelor de judecată, prezintă mandate în cauzele în care participă ca apărător, semnează contracte de asistență juridică cu clienții, or normele de drept enunțate reglementează expres momentul începerii exercitării profesiei de avocat, doar după primirea licenței de avocat, depunerea jurământului și înregistrarea unei forme de organizare a activității de avocat.

Succesiv, Completul judiciar reține că Legea cu privire la statutul judecătorului stabilește exhaustiv specialitățile și vechimea în muncă ce oferă persoanei dreptul de a candida la funcția de judecător, fiind stabilit expres că doar persoanele care exercită profesia de avocat au dreptul de a candida la funcția de judecător, fără a indica și avocați stagiaari.

Corespunzător, în circumstanțele în care în rezultatul examinării dosarului personal al solicitantului Alina Ursu s-a constatat că, aceasta activează în calitate de avocat de la 20 mai 2015, vechimea de muncă constituind 4 ani și 2 luni, Plenul CSM a respins cererea înaintată, or ultima nu întrunește condițiile prevăzute la art. 6 alin. (2) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Conform pct.8 al Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă, aprobat prin Hotărârea Consiliului Institutului Național de Justiție nr.1/1 din 31.01.2017, temei pentru participarea la examenul pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror îl constituie hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare CSM) și, respectiv, hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare CSP) privind remiterea materialelor solicitanților la funcții de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă pentru susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției (hotărârea de admisibilitate). Cererea pentru participare la examen de către persoanele interesate se depune la CSM și, respectiv, CSP.

Totodată instanța de apel reține că potrivit pct. 9 din Regulamentul enunțat, solicitanții urmează să depună cereri la Consiliul Superior al Magistraturii privind remiterea materialelor pentru susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției, până la data de 1 august a anului calendaristic și pot participa doar în sesiunea următoare a examenului în temeiul vechimii în muncă (februarie-aprilie a anului următor), după adoptarea prezentei Hotărâri.

În această ordine de idei, Colegiul civil nu poate reține ca întemeiate afirmațiile invocate în cererea de concretizare a pretențiilor că Colegiul de Selecție și Carieră a Judecătorilor era organul abilitat de a adopta hotărârile prezentate de către reclamantă, or Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă prevede expres că temei pentru participarea la examenul pentru persoanele care candidează la funcția de judecător îl constituie hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii.

Subsecvent, Completul judiciar nu poate reține ca temei de admitere a prezentei acțiuni hotărârile Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor, care în opinia reclamantei demonstrează faptul că în privința unor candidați s-a inclus

perioada de stagiatură în avocatură (și notariat), ca fiind parte a vechimii în muncă, or hotărârile prezentate au fost emise în temeiul Regulamentului cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, ce permite candidaților participarea la concursul în vederea suplinirii funcțiilor vacante de judecător, iar în speță, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a examinat cererea solicitantului în vederea inițierii procedurii de accedere în funcția de judecător în temeiul Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă.

În conformitate cu prevederile art.118 din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Conform art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, este legitim ca orice hotărâre judecătorească să fie motivată. Motivarea hotărârii judecătorești este direct legată de dreptul la un proces echitabil, chiar dacă articolul 6 din Convenție nu o prevede în mod expres: această obligație permite, de fapt, garantarea dreptului

la apărare și aprecierea gradului de proporționalitate impus drepturilor reclamantei și imperativelor de ordine publică, iar Consiliul Superior al Magistraturii nu face excepție de la această regulă, fapt confirmat de însăși practica Consiliului.

Succesiv, Colegiul civil consideră că motivarea hotărârii Consiliului presupune obligația de a face cunoscute elementele de fapt și de drept care permit înțelegerea și aprecierea legalității sale, iar această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de detaliat, prin indicarea în hotărâre a motivelor pentru care Consiliul Superior al Magistraturii a ajuns la concluzia necesității respingerii cererii cu privire la inițierea procedurii de accesare în funcția de judecător.

Prin urmare, motivarea reprezintă o condiție de legalitate a actului administrativ.

Colegiul civil conchide că la caz, la exercitarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a dreptului discreționar la emiterea hotărârii contestate, a luat în considerare toate circumstanțele relevante speței și și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, actul administrativ contestat a fost emis conform procedurii stabilite de lege, poartă un caracter proporțional scopului urmărit, fapt ce denotă și legalitatea acestuia.

Subsecvent, nu pot fi reținute argumentele reclamantului Ursu Alina invocate în cererea de chemare în judecată, precum că Consiliul Superior al Magistraturii a încălcat principiul cercetării din oficiu, egalității în drepturi, principiul proporționalității, iar hotărârea contestată nu este motivată, or hotărârea motivată a Plenului CSM nr. 312/18 din 30 iulie 2019 conține considerentele care justifică emiterea acestui act, fiind expuse temeiurile de fapt și de drept, care au stat la baza adoptării acesteia, cât și oportunitatea emiterii actului administrativ, iar conform art.21 alin.(1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

În conformitate cu prevederile art.224 alin.(1) lit.f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

Corespunzător, în circumstanțele în care normele legale enunțate stabilesc exhaustiv specialitățile și vechimea în muncă ce oferă persoanei dreptul de a candida la funcția de judecător, fiind expres indicat că doar persoanele care exercită profesia de avocat oferă persoanei dreptul de a candida pentru funcția de judecător, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de Alina Ursu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea pct.3 al hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019 și obligarea Consiliului Superior al Magistraturii de a emite un act administrativ favorabil în privința avocatei Alina Ursu cu privire la remiterea dosarului personal la Institutul Național de Justiție, ca neîntemeiată.

În baza art. art. 189, 191 al.(3), 224 al.(1) lit.f), 251, 258 din Codul Administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

HOTĂRĂȘTE:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Alina Ursu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea pct.3 al hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019 și obligarea Consiliului Superior al Magistraturii de a emite un act administrativ favorabil în privința avocatei Alina Ursu cu privire la remiterea dosarului personal la Institutul Național de Justiție, ca neîntemeiată.

Hotărârea este executorie, dar cu drept de recurs, la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Președintele completului,
Judecător

Anatolie Minciuna

Judecători:

Victoria Sîrbu

Viorica Mihaila